



ЦЕНТР ГРОМАДСЬКОГО  
ЗДОРОВ'Я МОЗ УКРАЇНИ



НАЦІОНАЛЬНИЙ  
МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ  
ІМЕНІ О. О. БОГОМОЛЬЦЯ



Національна академія  
медичних наук України

# МАТЕРІАЛИ

науково-практичної конференції з міжнародною участю  
до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р.

МОЄ ЗДОРОВ'Я – МОЄ ПРАВО»

5 квітня 2024 р.

Національний медичний університет імені О. О. Богомольця

**My health,  
my right**



Київ 2024

**Національний медичний університет імені О.О. Богомольця  
Національна академія медичних наук України  
ДУ «Центр громадського здоров'я МОЗ України»**

**МАТЕРІАЛИ  
науково-практичної конференції з міжнародною участю  
до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р.**

**«МОЄ ЗДОРОВ'Я – МОЄ ПРАВО»**

**5 квітня 2024 р.,  
м. Київ**

Київ  
НМУ імені О.О. Богомольця  
2024

**Відповідальні за випуск:**

завідувач кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, професор **Грузєва Т.С.**

директор Навчально-наукового інституту громадського здоров'я та профілактичної медицини ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, професор **Паламар Б.І.**

професор кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, доцент **Галієнко Л.І.**

доцент кафедри громадського здоров'я ЗВО НМУ імені О.О. Богомольця, доцент **Іншакова Г.В.**

**Моє здоров'я – моє право:** матеріали науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., 5 квіт. 2024 р. К. : НМУ, 2024. 97 с.

У матеріалах щорічної науково-практичної конференції з міжнародною участю до Всесвітнього дня здоров'я 2024 р., який проводиться під гаслом «Моє здоров'я – моє право», висвітлено актуальні питання правових та етичних засад охорони здоров'я, розбудови системи громадського здоров'я, міжнародної, міжсекторальної та міждисциплінарної співпраці у сфері громадського здоров'я, доступності і якості медичної допомоги. Розкрито сучасні виклики та загрози для здоров'я населення епідемічного, екологічного, соціально-економічного, воєнного характеру, напрями боротьби з неінфекційними та інфекційними захворюваннями, профілактичні стратегії в охороні здоров'я, охарактеризовано соціально-економічні та екологічні детермінанти здоров'я тощо.

## **ВПЛИВ ФАКТОРІВ ПОВНОМАСШТАБНОГО ВТОРГНЕННЯ АГРЕСОРА НА РЕПРОДУКТИВНЕ ЗДОРОВ'Я ЖІНОК**

**Аністратенко Т. І., Грянко М. Г., Кос О. М., Костів С. І., Завальна І. Д.,  
Шалівська Ю. С., Цегельний В. Р.**

*Національний медичний університет імені О. О. Богомольця, м. Київ, Україна*

**Актуальність.** З 2014 року питанням психологічного безпліддя цікавилось 10% населення, з початку повномасштабного вторгнення це питання поставлено на порядок денний. Репродуктивне здоров'я жінок різко погіршилось, оскільки більшість дівчат, жінок зіткнулися з низкою проблем та незручностей. Найперший фактор будь-яких змін пов'язаний зі стрес-індукованими порушеннями, оскільки їх найважче побороти. Жінки-медики, знаходячись в зоні бойових дій, постійно перебувають у напруженому психоемоційному стані. Жінки-волонтери, жінки, що переглядають новини і бачать наслідки атак російської армії, жінки, які втратили близьких на фронті, або чекають найрідніших з війни, всі жінки знаходяться у нестабільному психоемоційному стані. Емоційне перенапруження веде до порушення менструального циклу, аменореї, неплідності, гормональної дисфункції, формування доброякісних та злоякісних новоутворень, а також до зниження загальних показників здоров'я, загострення хронічних хвороб та появи нових, які можуть впливати на репродуктивну функцію. Водночас зі стресом на стан жіночого здоров'я впливають депресії, психоемоційні порушення та посттравматичні стресові розлади, які можуть позначатися не лише на стані здоров'я, а й впливати на сексуальний потяг та бажання мати дітей. Також слід зазначити, що будь-які зміни емоційного стану критично впливають на регулярність менструацій в пубертаті та у віці до 20 років. У цей період остаточно формуються вторинні статеві ознаки та встановлюється регулярний цикл. Наслідками порушення можуть бути олігоменорея, аменорея, менорагія, утворення доброякісних пухлин яєчників і молочних залоз. На репродуктивне здоров'я впливають і фактори соціально-економічного характеру. Рівень прибутків за час повномасштабного вторгнення скоротився, оскільки багато людей втратили роботу або ж зіткнулися з урізанням заробітної плати. Такі зміни впливають на умови життя, харчування, доступність великого спектру гігієнічних засобів та медичної допомоги. Психологічний дистрес матері супроводжується метаболічними та функціональними змінами, які можуть впливати на розвиток плода. До них відносяться порушення нутритивного забезпечення: дефіцит Fe, Zn, вітаміну А,

фолієвої кислоти призводить до дисфункцій і порушень розвитку нирок, серцево-судинної системи, підшлункової залози; нестача Mg, Zn, Fe, Ca, фолієвої кислоти, вітаміну B12 – до порушень синтезу м'язової, кісткової тканини, елементів нервової системи, а також забезпечення низки біохімічних процесів, синтезу гормонів та підтримання гомеостазу. Незбалансована дієта може призвести до порушення фертильності, невиношування вагітності, малопліддя, ускладнень вагітності та передчасних пологів, а також внутрішньоутробних вад розвитку плоду.

Зміни в доступності медичної допомоги пов'язані з тим, що велика кількість жінок надавала перевагу в обстеженні та лікуванні приватній медицині, а отже через недостатність коштів такі можливості стають недоступними. На противагу приватній медицині існує державна, яка є однією з провідних в наш час. Недоліком для більшості жінок стає те, що тривалість очікування запису до фахівців перевищує важливість обстеження. Такі затримки в часі ведуть до трансформації незначного порушення у серйозний патологічний стан.

Воєнні злочини, скоєні країною-агресором, напади на критично важливі об'єкти цивільної інфраструктури, обмежили доступ до медичної допомоги тим, хто цього потребує. Вагітні жінки, які не мають змоги зробити ультразвукову діагностику і всі необхідні дослідження, хвилюються за себе і майбутню дитину, що додає тривоги і емоційної напруги.

**Мета роботи:** дослідження впливу факторів повномасштабного вторгнення на стан репродуктивного здоров'я жінок фертильного віку.

**Матеріали та методи досліджень.** Для виявлення негативних наслідків вторгнення країни-агресора на здоров'я жінок, була створена оригінальна анкета, яка включала 15 позицій. Питання анкети структуровані в декілька блоків, а саме: спрямовані на виявлення стрес-індукованої гінекологічної патології, ускладнень вагітності, діагностики новоутворень, а також декілька питань стосовно мотивації народити дитину під час війни.

Дослідження було проведено в Національному медичному університеті імені О.О. Богомольця шляхом анонімного анкетування 176 респонденток стосовно їх суб'єктивної думки щодо репродуктивного здоров'я.

Після аналізу інформації, можна сказати, що 45% опитаних вважають, що стрес вплинув на їх репродуктивне здоров'я, ще 33% стверджують, що їм визначитися в цьому питанні складно. Такий відсоток доволі високий, але цілком очікуваний в умовах нашого сьогодення. Якщо брати до уваги саме овуляторно-менструальний цикл, то вплив стрес-факторів на нього відмітили 65,5% учасників, до повномасштабного вторгнення на зміни циклу вказували 40%.



Також до уваги слід брати аспект утворення та прогресу новоутворень. За час повномасштабного вторгнення 11% жінок відмітили появу новоутворень, а 8% зазначили прогресування вже наявних.

Вагомим показником репродуктивного здоров'я також є показник гормонального балансу. Зміни в гормональному фоні були помічені у 47%, що може бути пов'язане з психоемоційними розладами, змінами умов життя, а також харчування.

Ключовим аспектом опитування було питання, яке стосувалося планування вагітності під час повномасштабного вторгнення. На жаль, 92,9% жінок та дівчат відзначили небажання планувати вагітність у цей складний час.

**Висновки та рекомендації.** За результатами проведеного дослідження стан репродуктивного здоров'я жінок після повномасштабного вторгнення безумовно погіршився, водночас значно зменшилася кількість жінок, які бажають планувати вагітність найближчим часом. Поряд з цим, жінкам фертильного віку, незважаючи на ситуацію, слід підтримувати здоров'я доступними засобами, а саме: застосовувати фіто-аліментарну профілактику стрес-індукованих розладів, психосоматичних захворювань, вживати вітамінно-мінеральні комплекси, проводити психоемоційне розвантаження.

## **ASSESSMENT OF STUDY MODE (ONLINE OR OFFLINE) INFLUENCE ON THE LEVEL OF STUDENTS' PHYSICAL ACTIVITY**

**Antonenko A. M., Borysenko A. A., Kuzhithottiyil Thomas Jemi, Kalia Nitisha**  
*Bogomolets National Medical University, Kyiv, Ukraine*

**Introduction.** In the modern world everything is at our fingertip in the digitalized world. Studies have shown that students spend most the time in front of computer or mobile phone. The blue light emitted by them even disturbs sleep cycle of an individual. Engaging in sports and physical activity is a kind of exercise which boost the physical strength of an individual.

Also, nature is an integral part of every human life. It is basically an interaction between the physical world and the life within it. The major source of vitamin D is produced by our skin with the help of ultraviolet radiation from the sun. In addition, daylight improves mood, increases activity, and stimulates metabolic and biochemical processes in the body. Therefore, it is important to be outside the premises every day, so-called walks in the fresh air.